

Принципи державного аудиту

*Жирна Жанна Анатоліївна
аспірантка Української академії
банківської справи НБУ (м. Суми)*

Запропоновані принципи державного аудиту.

Світова практика державного аудиту налічує вже багато десятиріч. В 1977 році делегатами IX Конгресу вищих органів контролю державних фінансів була прийнята Лімська декларація керівних принципів аудиту державних фінансів. Однак для України поняття державного аудиту є новим. В результаті ринкових перетворень, які відбуваються в державі, стає необхідним реформування системи фінансового контролю. Адже адекватний фінансовий контроль виступає гарантом ефективності здійснюваних економічних реформ і є одним з основних інструментів боротьби з правопорушеннями та корупцією в економічній сфері. Проте чинне законодавство України не враховує положень Лімської декларації: немає єдиної теоретико-методологічної бази державного аудиту, чіткого визначення статусу, повноважень і функцій органів, що здійснюють державний аудит; адекватної інформаційної інфраструктури. В Україні державний аудит здійснюють два контрольні органи: контрольно-ревізійне управління, яке підпорядковується Міністерству фінансів, і Рахункова палата.

Для успішного вирішення задач, які стоять перед державним аудитом, необхідна його наукова організація. Висвітлені у Лімській декларації принципи державного аудиту носять рекомендований характер. На нашу думку, їх необхідно трансформувати у відповідності з особливостями сучасної побудови системи державного фінансового контролю.

Ми пропонуємо наступні принципи державного аудиту: незалежність, законність, об'єктивність, гласність, системність, комплексність, професійна компетентність, доцільність, ефективність.

Принцип незалежності – передбачає автономність роботи органів, що проводять державний аудит, стосовно самостійного вибору об'єкту, предмету, методу, форм контролю, структури і змісту звітності за його результатами.

Принцип законності – діяльність органів контролю повинна відповідати нормам законодавства, які визначають їх задачі, функції, структуру, права, обов'язки, відповідальність.

Принцип об'єктивності – передбачає необхідність забезпечення неупередженого ставлення до об'єктів контролю, повинен ґрунтуватись на повній і достовірній інформації, яка відображає об'єктивну реальність, а висновки повинні будуватись на точних результатах аудиту.

Принцип гласності – полягає в тому, що результати державного аудиту повинні бути загальнодоступними.

Принцип системності – передбачає використання системного підходу до побудови державного аудиту.

Принцип комплексності – це взаємообумовлений, пропорційний взаємоузгоджений розвиток системи державного аудиту як єдиного цілого, що забезпечує зв'язок усіх підсистем і елементів.

Принцип професійної компетентності – передбачає необхідний і достатній професійний рівень, наявність досвіду і кваліфікації фахівців, що проводять державний аудит.

Принцип доцільності – інформація, яка отримана в результаті проведення державного аудиту, повинна бути доцільною та своєчасною для забезпечення прийняття раціональних управлінських рішень на рівні держави.

Принцип ефективності – витрати на запровадження державного аудиту повинні бути найменшими при оптимальній глибині контролю та його комплексності, шляхом доцільної організації, використання провідних форм і методів контролю, впровадження сучасних інформаційних систем і технологій.

Зауважимо, що перелік запропонованих нами принципів не є вичерпним, а тільки окреслює основи, на які необхідно зважати при розробці законодавчо-нормативної бази державного аудиту. Крім того, покладені в основу принципи дозволять створити ефективну систему державного аудиту, яка базуватиметься на єдиних засадах та забезпечуватиме надання всім зацікавленим особам об'єктивної, незалежної інформації про те, яким чином здійснюється виконавча влада в державі.